

מיכתבים

פונטיינבלו של סוף המאה ה-16 (ראה גלפיה) וניתן לראותה במוסיאון הלובר בפאריס.
בלה תרוך, תל אביב

גירסא דינקותא

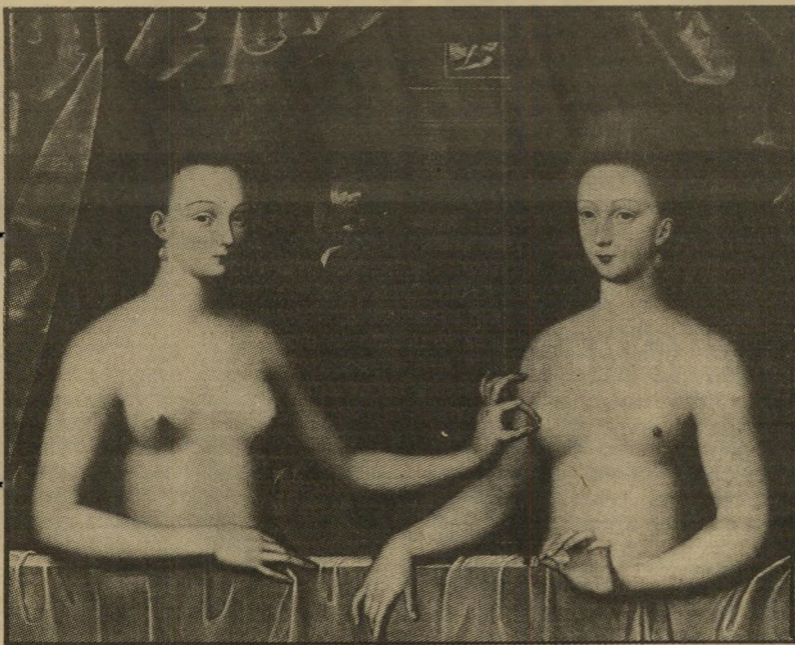
על מונח היסטורי („רובקה ושולה“, העולם הזה 4.1.89).

בהעלותו את סיפור חייו של ראובן אלוני המנות, המשיל העולם הזה את מעברו של אלוני ממישרת מושל מרחב שלמה למישרת ראש מיני-הליטאבה למעברו של מושל תתי-היבשת ההודית בעת היותה מושבה בריטית להיות מושל אחד האיים הקטנים שבהם שלטה בריטניה בים הקאריבי.

רק שבהשוואה זאת נטל לעצמו העולם הזה חרות עיתונאית וקרא למושל הכללי הבריטי של הודו סגן-מלך, שעה שהגירסא דינקותא שלי, משיעורי ההיסטוריה בבית-הספר התיכון היא שלאותו מושל כללי, נציג בריטניה הגדולה בדלהי (הווייטרי) באנגליה, קראו מאז ומתמיד בעברית המישה-למלך ואפילו פעם היה אחד כזה ממוצא יהודי, הלא הוא רופוס דניאל אייוקס, לורד רדינג, מי שהיה המישה-למלך בהודו בשנים 1921 עד 1926. **רב פנדה, רמת-גן**

הטרדת האוזן והעין

על הצורך לטפל גם בבעיות הקטנות המציקות לאזרח הישראלי.

„אחיות באמבטיה“
יצירה במוסיאון

עכשיו שכבר פתרנו את כל הבעיות הגדולות — החרדים והרתיים התקפלו, יש כבר תוכנית כלכלית ועוד מעט נדבר עם אש"ף — אולי הגיעה השעה שנטפל בבעיות יום-יום טורדניות מסויימות, כפי שעושים אורחים בכל מדינה מתוך קנה.

מה שמטריד אותי זה הרגע של עברית המת-נשא והמתחכם (למשל, הקשר בין שבועה למיספר שבוע) מרי בוקר, לפני החרשות של השעה שבוע, בקול ישראל ופסוקו של יום חסר העניין, הטעם וההצדקה לפני חרשות-חצות בטלוויזיה. **הגי רוזנבאום, תל אביב**

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, מישני-טיות או טכניות.

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: **רחוב גורדון 3, תל אביב, מיקוד — 63458.** בשעת הצורך ניתן גם לפנות במי-לפון — 232262 (03), בפקס-מיליה — 245242 (03), 972-3-245242, ובטלסק — 341667 RMYM IL 311667.

(המשך טעמוד 3)

זה מה שיש, וזה כמו אשכנזים וספרדים, דתיים וחילוניים או כמו שכתב פעם רוזנברג קיפלינג, המשורר האנגלי: „מזרח הוא מזרח ומערב הוא מערב“ **אריה פולר, חיפה**

מן התשביש לתחביש

על חשיפת פרשת-הביש במישבצות תשבץ העולם הזה („איגרת העורך“, העולם הזה 28.12.88).

זה אמנם היה לפני איזה 30 שנה, וזה גם מעיד איזה קורא ותיק של העולם הזה אני, אבל אני זוכר היטב את פירסום התשבץ בשיאה של פרשת-לכון („התשביש“) ואני אף זוכר את הערת מערכת העולם הזה, שהוריעה משהו מעין: „במערכת התקבלו 37 פתרונות לתשבץ. 36 מהם לא היו נכונים, ורק אחד היה נכון. הפותר נכונה קיבל חמש שנות מאסר.“ **יוסף רוז, רמת-גן**

● **תשובה יותר חסודה לפירסום אותו תשבץ:** היתה הוראת הצנורה הצבאית: להישע, להבא, גם את תשבצי העולם הזה לביקורת מוקדם.

היוד המיותרת

על לשון-הרבים של פיטמה („עניין של פטמות“, העולם הזה 4.1.89).

בסיפורה המצער של מירי פביאן, שחקנית הקולנוע הכועסת על ספירסמו את זוהר העידום רכבים, נתקלתי בשגיאה מרגיזה שחזרה על

קניא י'ן?

יורם ארידור, אחרי פירסום הראיון עימו, שערכה ענת סרגוסטי בשבוע שעבר. היתה לארידור טענה דווקא נגד דברים שהר פיעו כמרוך שלי, הנוון. נאמר שם כי מעולם לא היה קיים באוצר תיכנון מיקצועי, תוך עיבוד הצעות חלופיות, בריקת המעלות והמיגרעות של כל אחת מהן וגיבוש פרטי-הכיצוע — מלאכה החייבת לחימשך כמה חודשים, בסדר-יודרות, ל" לא דליפה.

לדברי ארידור, התוכנית שלו, שזכתה בכינוי „דולאריזציה“, אכן היתה כזאת. היא הוכנה במשך חודשים, בסדר-יודרות, תוך בדיקת כל היבטים והחלופות. אולם כרגע האחרון ממש היא הודלפה. כלי-התיקשורת טיפלו בה בצורה בלתי-אחראית, לדעתו, תוך הצגת סיסמות דמגוגיות על ביטול המטבע הישראלי, שהוא כביכול סמל העצמאות הממלכתית, וכו' וכו'. התוצאה היתה שגם ראש-הממשלה, יצחק שמיר, שהיה בסוד העניין, נבהל ויצא נגד התוכנית.

רק רבר אחר ביקש ארידור לתקן בנוסח הראיון עימו. חל בו שיבוש של מילה אחת, רבת-חשיבות. לפי מה שפורסם, „התיאוריה של קיינס, שאין להילחם באבטלה על-ידי הגדלת הגרעון בתקציב הממשלתי...“ אין צורך להיות בעל תואר אוניברסיטאי בכלכלה, כמו ארידור, כדי לדעת שבדיוק ההיפך הוא נכון: הכלכלן הבריטי הדגול ג'ון מיינארד קיינס, מאבות הכלכלה המודרנית, טען דווקא שיש להילחם באבטלה על-ידי הגדלת הגרעון בתקציב הממשלתי. עם קיינס ז"ל וארידור יב"א הסליחה.

יופי של טעות

לפעמים יש תועלת גם מטעות-דפוס. לפני חצי שנה פירסם העולם הזה (15.6.88) כתבה של שרה ליבוביץ על שור כתבייד עתיקים בירושלים. הכתבה, שנשאה את הכותרת „שם הוורד, ירושלים“, היתה כולה בבחינת סקופ. היא תיארה את מעללי של נזיר מגוייר, שגנב ספרים עתיקים שאין להם תחליף, ושניתן לו להסתלק מן הארץ.

כעבור ארבעה חודשים נדהמה שרה ליבוביץ לקרוא בדבר העבוע רשימה, שנראתה לה מוכרת. היא נשאה את הכותרת „שימתח תורה, שימתח גנבים.“ היה נרמה לה כי היא דומה להפליא לכתבה שלה.

כשהתחילה להשוות, מצאה 28 קטעים שנראו לה כמקבילים לכתבה שלה. אך ההוכחה הנהיגה לדימיון שבין שתי הכתבות נמצאה דווקא בטיעות-דפוס. רשימתה של ליבוביץ התייחסה בעיקר ל-„אינקובילים“ — כתבייד עתיקים שפורסמו מראשית המצאת הדפוס ועל-ידי יהנס גוטנברג הגרמני, (1468-1400) ועד לשנת 1500. כרשימה הזוכרה שהגדת גוואדאלאחארה היא אינקובילה.

אולם חלה בכתבה טעות מצערת. נאמר כי הגדת גוואדאלאחארה הודפסה בשנת 1842 (צריך היה להיות: 11462). איכשהו חמקה טעות זו מתחת לירייה של עורכת-הדפוס שלנו.

והנה נאמר בכתבה רבר: „... סיפורו לו כי רכשו את הגדת גוואדאלאחארה, אינקובילה שנדפסה בשנת 1842...“ לא נעים.

שרה ליבוביץ רתחה. היא פנתה לעורך-הדיון חיים קליד ותובעת ממערכת דבר התנצלות ופיי-צויים.

מוזמן לזמן, לאורך חייו של העולם הזה, אנו חשים שהגיע שוב הזמן לשנות, לרענן את המת-כונת, להוסיף מדורים חדשים וכוחות חדשים. עכשיו אמננו נמצאים שוב במצב-רוח כזה. אנחנו בודקים רעיונות חדשים, מנסים כוחות חדשים. אוונגו כרוייה לשמוע הצעות, רעיונות, ריב-ריביות.

הכוננה היא להכניס בקרוב, כמועד שנקבע, כמה וכמה חידושים בעיתון, מבלי לשנות את אופיו. כך עשינו כמה וכמה פעמים בעבר, וכך נעשה שוב ושוב בעתיד.

כל זה בא כדי לפנות אליך, הקורא: איש יש לך מישראלות, דיברייביות, הצעות, רעיונות, סתם מחשבות — שלח לנו מיכתב. מה חסר לך בעיתון? מה היית רוצה לראות בעיתון? מה נראה לך כליכך טוב, שכדאי להריח חיבוש?

נשמח לקרוא את כדריך. נקרא אותם בעניין. הם יספקו לנו מוזן למחשבה ולתיכנון.

סמן ימני

מזה זמן רב מתגבשת אצלי המחשבה כי חסר מעל עמודי העולם הזה עימות בין ריעות שונות. אמנם רואינו בשבועון אנשים רבים השייכים לימין ולמרכז, אנשים דתיים וחילוניים, וניתנה

שרי-לשעבר ארידור
מה אמר קיינס?

להם הזרמנות רבה להביע את ריעותיהם. אך לא היו אצלנו מדורים קבועים של בעלי ריעות מסוג זה.

הדבר רצוי לא רק כדי להחיות את עמודי העיתון, אלא גם כדי לאפשר לך לגבש את דעתך העצמאית, אחרי בריקת הריעות השונות המוציאות לך.

החל בשבוע זה אנחנו עושים ניסיון בכיוון זה, אחרי שגילינו הוגה-דיעות ימני צעיר, בעל כר-שריהתבטאות. אני מקווה שנצליח להרחיב את היריעה בחודשים הקרובים ולהציג מעל עמודי העולם הזה מיגוון חי ורחב של ריעות, כולן — כמובן — במדורים אישיים חתומים, כמו המדור הודון.

מרורו של גן ליטני מופיע בעמוד 42.

התיאוריה של קיינס

„זו הפעם הראשונה שאני מסכים עם שלושה עמודים שלמים של העולם הזה“ התלוצץ השבוע